

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICENSĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE OBȚĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Preparandia noastră nu poate să-și înceapă prelegerile din acest an școlar la timpul reglementar.

Aducem aceasta împrejurare la cunoștința celor interesați, cu observarea, că terminul începerii instrucțiunii se va vesti mai târziu.

Nr. 2535/1917.

Concurs.

Pentru deplinirea postului de protopresbiter în tractul Timișoara și a parohiei centrale Timișoara-Fabric se publică concurs cu termen de 30 zile, computate dela ziua ce urmează după prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala” cu emolumentele:

Dela parohia centrală Timișoara-Fabric:

a) Competința de usufruct a sesiunii aparținătoare parohiei protopresbiterale dela orașul Timișoara în suma de 840 cor.

b) birul parohial legal uzuat,

c) stolele legale,

d) întregirea dela stat conform legilor în vigoare.

II. Din protopresbiterat:

a) retribuțiunea dela dieceză pentru inspecțiunea școlară și ședulele dela cununii în suma ce o va stabili sinodul eparhial,

b) birul protopopesc dela preoții din tract (paroh, administrator ori capelan) câte 100 oche — 150 litre grâu.

c) diurne pentru vizitarea canonică și revizuirea socoților conform concluzelor sinodului eparhial și ale Consistorului diecezan,

d) spesele cancelariei protopopești conform concluzului sinodului eparhial Nr. 62 din 1914

De locuință și cancelarie protopopească, până la alte dispozițiuni, îngrijește alegându-l protopop.

Aspiranții la acest post se avizează, că în termenul indicat să substearnă subscrișului Consistoriu recursile lor instruite cu documentele de cvalificațiune, prescrisă în §-ul 53 din Statutul Organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească, că au cvalificațiunea recerută a reflectanților la parohiile de clasa primă, să producă testimoniu de maturitate și să dovedească cu atestat, că au implinit cel puțin cinci ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin mulțămitor și că prin zelul, capacitatea și diligența lor sau distins pe terenul bisericesc-școlar.

Arad, din ședința plenară a Consistoriului gr.-or. român, ținută la 27 Iunie (10 Iulie) 1917.

Consistoriul gr.-or. român din Arad.

Preparandiile noastre.

Suntem informați, că la Sibiu și Blaj a sosit un ordin ministerial prin care metropoliții ambelor confesiuni românești sunt recercați, că până la alte dispozițiuni preparandiile de sub jurisdicțiunea lor să nu-și înceapă prelegerile. Aceste preparandii sunt cele din Sibiu, Arad, Caransebes, Blaj, Gherla, Oradea-mare și Lugoj. Ordinul n'a sosit încă la Arad și așa nu suntem în deplină cunoștință de cauză. „Unirea” confirmă aceasta veste rea.

Se zice, că guvernul voiește să eserceze un control mai sever asupra preparandiilor noastre prin esmiterea unui comisar ministerial și eventual prin numirea unor profesori din partea statului. Până la regularea acestui sistem de control preparandiile noastre sunt puse sub silenț.

Motivul acestei dispozițiuni excepționale, se zice a fi, sguduirea încrederii guvernului în patriotismul educației ce se face în preparandiile noastre. Anume dezertările dela frontieră le reduce guvernul la causalitatea educației insuficientă din punct de vedere patriotic, ce s'a făcut în preparandiile noastre în trecut.

Cu suflet bărbătesc primim aceasta osândă adusă asupra preparandiilor noastre nu din vina lor ci din vina vremurilor de războiu, cari au sugerat cercurilor guvernante aceasta neîncredere vătămătoare pentru conștiința curată cu care ne-am îndeplinit datoria patriotică în timp de pace și în timp de războiu deopotrivă.

Preparandia noastră din Arad, de pildă, și-a serbat aniversarea centenară, în anul 1912. Ia este totodată cea mai veche preparandie din țară. În decurs de 105 ani a strălucit patriotismul ei imaculat. În scurtă vreme va apărea monografia acestei școli seculare și se va vâdi întreagă splendoarea trecutului ei și jertfa ce a adus această școală întru apărarea patriei în zilele războiului de astăzi, când aproape întreg institutul este pe câmpul de luptă sercerând moarte și lauri de vitejie. Totașă luptă

și celelalte preparandii în vârtegiul luptei de apărare, toți sunt viteji până la unul. Iar despre poporul nostru se știe, că e neîntrecut în elanul luptei pentru patrie și Tron. Nu instrucția militară ia făcut pe ei eroi, ci educația iubirei de patrie și Tron, educația credinței în jurământul făcut ce au primit-o în școlile conduse de învățătorii eșiți din aceste preparandii.

Au fost, ce e drept, și desertori, zeci și sute, cum au fost la toate popoarele neexceptiionând nici pe Secui. Dar grosul poporului nostru, sutele de mii și-au împlinit datoria. Și nu acei disparenți desertori ci masele dau timbrul unui popor.

Faptul, că guvernul nu a aplicat estrema măsură, statificarea preparandiilor, de care eră preocupat, ci a aplicat măsura mai domoală, adecă lărgirea controlului, dovedește, că și însuși a simțit eroismul nostru în lupta pentru patrie și Tron și n'a vroit să răstignească școala română ci să deie altă îndrumare.

Să ne înțelegem bine. Nu de control ne temem, din contră, controlul pentru noi e titlu de a obține recunoștință, răsplata muncii noastre cinștite. Sub control sever am stat și până acum, el ne-a scos la iveală virtuțile noastre învățătoarești, și-a ridicat nivelul școlii noastre. Nici în viitor nu va putea fi altfel, dacă e vorba numai de urmarea garanției reale, că în preparandiile noastre să se facă educație patriotică. Cu conștiința liniștită deschidem porțile controlului real în cadrele autonomiei noastre bisericești.

Vătămător este înse pentru noi timbrarea preparandiilor noastre de nepatriotice și punerea lor quasi sub pază polițială. Și dacă întradevăr acesta ar fi motivul reglamentării ni sar face mare nedreptate nouă cari am jertfit totul pentru patrie, iar patriei i s'ar luă diadema recunoștinței față de fii credincioși cari au salvat-o din ghiarele dușmanului. O gândire superioară nu poate voi aceasta.

Cu conștiința datoriei împlinite, păstrându-ne calmul bărbătesc în fața situației grele, așteptăm demersurile forurilor noastre competente, pentru redobândirea încrederii înaltului guvern și restabilirea raportului armonic dintre biserică și stat cel puțin sub durata rășboiului. Aceasta este datoria noastră de astăzi. După rășboiu și așa ne va închege pe toți sufletul ce mare al păcii care se va sălășlui între popoare și între singuratici. Aceasta pace sufletească este duhul vremurilor de mâne care va eși triumfător peste urgia - disarmoniei de astăzi.

De vorbă cu preoții și cu învățătorii.

Dragii mei frați!

Am auzit, că în multe sate românești, raporturile de vieată, între preoți și învățători, nu sunt normale, chiar în zilele urgiei de astăzi când toți ar trebui să fie un trup și un suflet. Să stăm de vorbă, asupra acestei chestiuni și să-i dăm o îndrumare sănătoasă, împreună. La 21 Septemvrie (4 Octomvrie) 1906, în calitate de prezident al Reuniunii învățătorilor din Bihor, am atins chestiunea aceasta într'o disertajie care având și azi nota sa de actualitate, o prezint publicului cetitor dela „Biserica și Școala“, cu gândul curat, de-a fi contribuit, cât de puțin la rezolvirea ei radicală

I.

Desăvârșirea operelor din natură se cristalizează, atingându-și punctul culminant în ființa cea mai plăcută lui Dumnezeu, în om. Dacă aruncăm o privire fugitivă asupra evoluției geniului uman, ne încredințăm îndată, că în raport cu celelalte ființe din lume, cari nu sunt, nici bune, nici rele, capabile sau incapabile de progres, omul singur, înzestrat cu suflet nemuritor, are facultatea de-a voi, cu judecată, să facă binele, ori să dărime, să strice creațiunile propriului progres și să facă răul. Dela felul, în care și-a câștigat omul condițiunile sufletești, de-a lucra numai pe calea binelui, desăvârșind opera de progres a înaintașilor, atârână și caracterul moral al acestuia, apropierea de scopul final al existenței: fericirea pământescă și fericirea veșnică.

Este, deci, aproape de înțelesul tuturor, că fiul bun al naturii, ori prin câte pericole, cari îi amenință vieața, e nevoit să treacă, rămâne mereu acelaș: senin, blând și vesel, împăcat cu soarta.

Are o însușire morală sublimă, apropiată de originea lui: este omul de caracter etic, în cuprinsul bogat și larg al cuvântului. Stabilim, deci, om primitiv, dar superior celorlalte ființe din lume, ca coroană a creațiunii; om bun, în opunere cu cel rău, prin voința acțiunii sale publice și om de caracter etic.

Isvorul dătător de vieată, din care bând, — omul bun își direcționează felul vieții: a se face folositor oamenilor săi, a-i ridica cu drag la sine, a-le asigura acelaș mediu de trai în lume, cum este al său, ni-l descopere cultura.

Prin cultură spiritul se îmbogățește în felurite direcții. Omul primitiv — încă în cursul dezvoltării sale fizice — ne gândim la copiii

obligăți a frecventă școala cotidiană, — are lipsă de un razim puternic, de sufletul învățătorului confesional, ca să-l imprietenească cu școala, în care-i sunt garantate condițiunile dezvoltării sale spirituale. Omul bun este deja la jumătatea progresului cultural, căci din fire știe opune o voință tare și statornică înclinărilor sălbătice ale cărnii, spiritul domnește asupra exagerărilor de tot soiul ale trupului.

Cine se știe ridică la starea sufletească de trezvie și consecvență stăpânire asupra trupului, coliba ce învălue, ce ascunde pasărea măiastră — sufletul, — este om de caracter; iar pentru a fi om de caracter etic se mai cere o condițiune: a păstră, în raport cu alții, de-aceiaș misiune în lume, cumpănă dreaptă a respectului frățesc și colegial, a condescenței, cu care datorăm, de-asemeni unui om de caracter etic.

Din firul acestor idei, veți înțelege frații mei, că în școala noastră confesională fiecare învățător trebuie să fie om de caracter etic și fiecare preot să întrunească pe deplin aceeaș calitate, ca să poată munci cu demnitate, să poată, privi înainte cu fruntea senină și să merite atribuțiile sublime de *dascăl* și *părinte* al poporului românesc.

În lupta pentru existența materială, pentru asigurarea unui trai tîcînit, omul de caracter etic, nu va abdice de dreptul natural cuprins în Sf. Scriptură: „nimeni nu-și urește trupul său“, decît, că mijloacele nepermise, folosite de un însemnat număr de oameni crezuți de caracter, la distanță, nu le va aplica în nizuințele sale pentru asigurarea existenței, — pentru că sunt mijloace nemorale, bizantice, cari sunt în directă contradicție cu viața calmă, simpatică, frumoasă a omului de caracter etic. Vor trebui să muncească fără preget, învățătorul în școală, preotul în biserică, sprijinindu-se cu drag în lipsele materiale; iar munca aduce fiecăruia o plată cinstită, și plata aceasta „întru sudoarea feții tale“ câștigată, exclude gelozia, exclude invidia, stărpește, sau cel puțin reduce proporția *de clasă și castă*, care trăește mai mult în închipuirea unora decît în convingerile lor. Munca distribuită frățește, săvârșită cu avântul oamenilor de vocație, aduce bucurii sufletești, scumpe ca mîrgăritarul, strălucitoare ca razele soarelui, mîngăitoare ca sănătatea și tinerețea. Nu vor tînde adevărații preoți și învățători la o viață și la un câștig al mercenarului: minciuna, prefăcătoria și lăudăroșia, nu se potrivește, ba de-adreptul, stau scârboși într'o tovărășie, cu luminătorii poporului.

Dupăce cunoaștem punctele principale, cari ne conduc la aceeaș cărare de lumină, este

imposibil, ca oamenii cei mai inteligenți din satele noastre să nu vadă infructuositatea personalităților, duse în forul publicității; preoții și învățătorii ort. români să nu-și facă chestie de ambiție, a delătură diferendul regretabil dintre preot și învățător, diferend ivit prea adeseaori și pentru lipsa de colegialitate a fraților învecinați, cari au dreptul să pretindă, în conferințe, dacă pe cale privată nu se poate, a impune raporturi normale acolo, unde numai ușurința și închipuirea bolnavă a creat drumuri separatice.

II.

„Frumos e omul Doamne, când mintea e regină,
Și, simțul, ce ca șerpe spre rele îl înclină,

Supus, loial și drept.“

Andrieu Mureșan.

În momentele acestea, lăudat fie Dumnezeu, că mi-au venit în minte cuvintele de aur ale strălucitului bard al națiunii, A. Mureșan. Nu am destule cuvinte de a le recomanda atențiunii fraților mei preoți și învățători. Oamenii deprinși cu cercetările psihologice au obișnuit a numi *frumos* sub raport *estetic-artistic*, nu numai formele clasice, sculpturale, ale trupului omenesc, ci mai ales, dacă în acest trup, stăpânește un suflet, care tronează în reședința creierului și se desvoaltă proporționat cu legile naturii sale divine.

Adevărata noastră frumseță omenească rezidă pe tronul regal al minții limpezi, dezvoltate, treptat și liber, sub raza luminii, ce răsar din originea sufletului, îndrumate și de percepțiile admirabile ale unui Plato, Pestalozzi, Wundt, Rein, Diesterweg și alți pedagogi celebri.

Lăsând la o parte frumsețea ca concepție de artă, putem numi frumos un suflet și dacă are un cuib gârbovit, omul poate fi o pocitură, ca trup, dacă hazardul naturii la lăsat așa în lume, însă când are un spirit larg ca nemărginirea, adânc, ca marea albastră și senin ca cerul Italiei, acesta va discerne cu dar dumnezeesc lucrurile din lume, va semăna idei binefăcătoare în societate, va ridică pe conaționalii săi la bunăstare și virtute, vedeți dragii mei, pocitura aceasta se cheamă atunci un geniu, înaintea căreia figurile cele mai svelte ale celor mai frumoși soldați de gardă ai regilor din lume, vor defilă secolii de-arîndul, cu respect și venerațiune!

Acest exemplu este numai o ilustrare a marelui adevăr rostit de nemuritorul nostru poet Andrieu Mureșșanu, despre regalitatea minții omenești.

Concludem, dar, că ținând mintea noastră pururea la înălțimea demnității Sale de origine

cerească, ea este cel mai indicat factor pentru aplanarea certelor dintre frați.

S'ar părea, iubiiții mei, că în șirul ideilor acestora și sub căldura entuziasmului, cu care le susțin, aș fi ajuns în fața unui paradox, pe care n'am să-l descurc niciodată! Apoi nu-i așa, ascultați! Minte este tronul sufletului, cheia spiritului nostru. Ușa cea mare și largă, gura omului, adesea trebuie închisă. Cheia spiritului tău, Părinte, mintea ta, învățăturile, să fie totdeauna pregătită a-ți închide la vreme gura, când vrei să-ți dai pe față, direct, ori indirect pizma sau ura asupra de-apropelui tău! Altfel în biserică, în școală, nici unul nici altul nu poate propovădui băieților și, peste tot, poporului perc ptul: „Să iubești pe deaproapele tău, ca însuși pe tine!” Ar fi un anacronism, o minciună urâtă și proastă învățătura ta.

Să-ți fie mintea trează! Aici par'că văz cum se vor ridica unii, poate cei mai vinovați și mă vor întrebă în gândurile lor: Cine umblă beat? Preotul va zice: Să poate să am atâta popor la biserică și atât de credincios, dacă aș fi bețiv? Învățătorul de altă parte: Cum aș putea să țin regulat prelegerile și cum eră să am examen cu rezultat eminent?

N'am să tratez special ravagiile alcoolismului și nu-i aci locul să ne ocupăm de acestea; n'o să intru în amănunte, ci fac constatarea, că păcatul acesta este un tâlhăru foarte dibaciu.

Fără *cheia* spiritului, *mintea*; iar când mintea e furată, omul vorbește multe, îngăimează lucrurile fără logică, omul este ce-i drept iresponsabil, dar dacă ai lovit, a-i insultat, a-i răpit vre-o perlă din diadema cinstei de-apropelui, acela desigur, știe, că în „in vino est veritas”, și-ai vărsat tot focul inimii, dar el te ține minte, că-i român, știe, că tu ești dușmanul său, și te tratează în consecință.

Dar nu despre trezia de alcool înțeleg, căci slavă Domnului preoții și învățătorii noștri nu sufer de aceasta patimă, ci despre mintea pururea deschisă pentru tot ce se petrece în jurul omului.

Să pună Domnul „*strajă gurii mele și ușă de îngrădire împrejurul buzelor mele*”, ca „*să nu se abată inima mea spre cuvinte de viclesug*”, — așa ne învață înalta filozofie a sfintei Scripturi, așa să facem!

Să-ți micșorezi ambițiile! Adevărata cultură nu face șgomot. Este ca și apa, adâncă și lină. Calea ei e sigură, dar înceată. Mai curând ori mai târziu, va străluci mândră în smerenia ei, sfidând ipocrizia și perfidia din lume, ajunse uneori la apogeul onorurilor!

Ambițiosul este de două categorii: una a semidoctului, care socotește, că de va îmbrăcă

haina de general este însuș un general sadea! Alta e a eroilor de cafelea, sclivisiți și înțoliți după ultima modă. Aceștia din urmă cred, că bunăoară, titlul de bacalaureat, sau de absolvent al cutărei facultăți, care-l vor fi având, trebuie să se bucure pe toate colinele, să se vestească prin toate largurile și să se afișeze pe toți pereții lumii, ca nimeni să nu fie nefe-ricitul de a nu ști, că d-sale dlor N. N. li-se cuvine loja primă în teatrul culturii! Deci, în-lături voi ceialalți și vă plecați și suferiți, să-și facă aceștia printre voi pârtie și drum cu coatele! Vai de noi; adecă, pardon de sârmana cultură, dacă a putut încape la așa strâmtoare și pe așa stăpâni becisnici! Dar nu;... să le privim drept în față, să le spunem pe nume, ori cât ar suna de dureros, pentru că dragostea noastră creștinească cere, ba ne chiar silește a'e turnă apă rece pe cap, dat fiind faptul, că hidra ambiției numai la căldura vanității își crește capetele.

Uite, Domnule, *Ambițiosu*, d-ta nu ești om cult, nu ai educație în fond morală, ci numai o instrucție seacă, bolnavă, utilitară. Ți-se pare și crezi să-i faci să creadă și alții de spre dta că ești cult, cu pantaloni căicați la croitor, în toată dimineața, cu hainele, croitură ultima modă; apoi să ne ierți, și d-ta și dl *Lenevescu*, noi am găsit cum vă cheamă: păpușile dela Paris ale lui Eminescu — stărpituri de origine română! Și vor dispăre încetișor, ca ceara de fața focului; ba unii mai rușinoși vor prinde un dram de minte și se vor deșteptă la muncă pentru a deveni membri de folos ai societății.

Contrar ambițioșilor, fotografați mai sus, avem așa numita serie de caractere etice, bărbați cu ambițiuni nobile.

Dacă simțesc în sufletul meu dorul ferbinte, a cunoaște cât mai profund tainele educației populare și aud dela alții, că și intimul amic, *Nicolae Activul*, stăruie pe calea aceasta atunci mă nizuiesc a găsi mai multe, dacă nu toate izvoarele, cari să-mi stea la dispoziție și aflându-le cartea cu izvorul principal o țin pentru mine și din această luptă ideală, lipsind substratul interesului egoistic-material, câștigă, mai mult ori mai puțin cultura. Și ambiția nobilă o recomand fiecăruia, pentru că îl înalță și-l fericește.

III.

În dimineața unui miez de primăvară călduță, când obiditul, dar bunul român ară pământul și scoate brazde adânci, din cari se înalță în văzduh aburii — răsuflul plin al gliei — să-l privim o clipă cu dragoste și să-l admirăm lucrând alături de vecinul său, doinind

în pacea naturii ! Nu-i așa, că deodată simțul cum ne palpită inima mai repede, iubim pe românașul acesta și zărim în fața lui brăzdată de șirul lung al suferințelor, o rază de lumină, care a răsărit dintr'un soare curat: din sufletul său liniștit, înfrățit cu natura !

Învățătorul, preotul, vecin așa de aproape în via Domnului, de ce nu își doresc clipe de asemenea liniște, de ce nu-și caută, zi de zi, prilej potrivit de învioșare, de îmbărbătară, de înțelegere, unul lucrând la nobilitarea tinerelor vlăstare, în școală, altul, curățind omida păcatului de pe pomii plini de vieață ai poporului — în biserică. !

„Ajunge zilei răutatea ei“, zice sfânta Scriptură; de ce și-ar mai amări vieața pizmuind învățătorul pe preot și preotul pe învățător ? Ideile acestea, iubirii mei nu sunt nouă, ci au darul de-a fi actuale și se impun mai ales când ne aflăm cu toții împreună și putem să ne ajutăm reciproc, pentru delăturarea tuturor momentelor gravaminoase din calea dezvoltării noastre viitoare.

Unde-i unul, nu-i putere
La nevoi și la durere;
Unde-s doi, puterea crește
Și dușmanul nu sporește !

Să ne apropiem deci sufletește unii de alții și să căutăm a premeni vieața noastră de până aci; s'o privim de străină o vieață improprie, o vieață fără cuprins și fără scop, — aceea, care am trăit-o în vrășmășie.

Dacă vrem, deci, ca *aplanarea diferendului dintre preot și învățător* să devie o chestie rezolvită norocos, trebuie neconținut, să ne luminăm mintea, să ni-se nobiliteze inima; munca înfrățită a preoților și învățătorilor să creeze astfel de surescență de caracter etic, care înmulțindu-se, în dragoste sfântă, să se înalțe la acel grad de abnegație personală, încât să avem înaintea ochilor realizat marele principiu :

„Toți pentru unul și unul pentru toți“ !

M.-Telegd 17/30 Iulie 1917.

Alex. Muntean al lui Vasile,
protopop ort. român.

„Gustați și vedeți că e bun Domnul“.

(Ps. 34).

De: *Păstorul ortodox.*

II. Religiozitatea la bine.

Omul așa e din fire, că dacă ajunge la bine își uită de sine și uită de Dumnezeu, dacă nu e religios.

Fie un om cât de bogat, mergă-i cât de bine și dacă e religios el nu-și pierde *cum-pătul* nici în mijlocul celor mai mari bunătați.

Cu cât cresc mai mari bogățiile, cu cât îi merge mai bine omului, cu atât sunt mai multe și primejdiile. Unde e multă lumină acolo e și multă umbră. Si cu cât stă omul mai sus pe scară, cu atât îl va durea mai rău, când va cădea jos.

În vârful pomului îi mai nesigur omul decât între ramurile de mai jos.

Sărăcia potolește pe om, pe când bogăția îl aprinde.

Sărăcul ori cât ar fi de pătimăș, nu poate să-și îplinească voia păcătoasă, pentru că nu are cu ce, pe când bogatul cu averea lui poate da frâu liber tuturor patimilor sale.

Iată primejdiile bogăției și a stării bune!

Dară cu cât e mai expus omul primejdiilor, cu atât e mai de lipsă religiozitatea, care s-l țină în frâu.

Fie un om cât de bogat și dacă e religios, chiar religiozitatea îl face atent la primejdiile ce zac în avere și la răspunderea mare înaintea lui Dumnezeu pentru întrebuintarea averii. Religiozitatea i-a aduce aminte omului înstărit de pățania bogatului nemilostiv din sfânta evanghelie, care e drept că s'a veselit fără nici o grijă în vieața sa pământească, dară după moarte a ajuns să se chinuiască în văpaia focului nestins din Iad!

Religiozitatea îl învață pe omul bogat sau fericit să fie *stăpân pe sine* și să nu îngăduie ca averea sau o altă fericire vremelnică să-l desfacă de Dumnezeu și de poruncile sale.

Ce folos a avut bogatul lacom, despre care ne povestește sfânta evanghelie, de averile sale?

Bogatul acesta a avut holde multe cu roduri îmbelșugate, dară fiindcă nu s'a rugat lui Dumnezeu și nu a cunoscut frica de Dumnezeu a murit, lăsând gustarea muncii lui pe seama altora.

Iată ce plătește averea fără ajutorul lui Dumnezeu!

Omul când e bogat sau îi merge bine tare ușor începe să se țină foarte cuminte mă-

car deși nu-i așa, fiindcă una-i bogăția și alta-i cuminenția.

Ingâmfarea e cam legată de bunăstare, chiar pentru aceia, cu cât e omul mai înstărit, cu atâta trebuie să fie mai religios.

Ingâmfarea e urită înaintea lui Dumnezeu, căci zice apostolul Petru:

„Dumnezeu se opune celor mândri și dă har celor umiliți“.

Ingâmfarea însă nu are ca urmare numai bătaia lui Dumnezeu, ci și risul îndreptățit al oamenilor. Ingâmfarea se rușinează deci și de Dumnezeu și de oameni.

Omul bogat sau fericit dacă e religios nu poate să cadă în acest păcat urît, pentru că religiozitatea, aibă ori câte bogății, îl face umilit în suflet.

Religiozitatea îi aduce aminte omului de păcatele și slăbiciunile lui și așa nu-l lasă să se înalțe pe sine, să se îngâmfeze.

Religiozitatea îl face pe om să judece cu sânge rece și să fie nepărtinitor, așa că el câștigă prin ținuta sa iubirea și stima tuturor.

Omul înstărit și fără frică de Dumnezeu în suflet, își folosește averea numai spre scopuri rele. *Batjocorește pe toată lumea, face partide și procese. El atunci se simte mai fericit, când i-a reușit să pricinuiască cuiva năcaz și supărare. Dar bunul Dumnezeu e deasupra și bate și nefericește pe oamenii cari în chipul acesta se folosesc de averile lor.*

Cu totul altcum e omul înstărit și cu frica lui Dumnezeu în suflet, omul religios.

El atunci e mai fericit, când poate să facă altuia bine, să-l ajute.

Ce face omul fericit și binecuvântat de Dumnezeu cu bunuri pământești?

1. Își crește copiii săi în frica și cinstea lui Dumnezeu.

2. Ajută sfânta biserică în toate lipsurile ei.

3. Ajută școala în care se pune baza fericirii a mii de vieți omenești.

4. Ajută pe săracii, cari nu pot să-și agonisească pâinea cea de toate zilele.

5. Se ferește ca de foc de partide, de procese și de batjocorirea oamenilor.

Fericită e comuna și fericit e neamul, care are cât mai mulți bărbați de aceștia cu frica lui Dumnezeu și cu cinstea în suflet.

Religiozitatea face pe bogății și fericții pământului să înțeleagă că și ei chiar așa trebuie să se roage lui Dumnezeu, să împlinescă poruncile lui și să se împărtășească cu sfintele taine ca și săracii, pentru că soarta bogăților și a fericților chiar așa este în mâna lui Dumnezeu ca și soarta săracilor și a nefericților.

Religiozitatea ne mântuește de rău, fiindcă dânsa ne aduce aminte zi și noapte să nu ne încredem în bogăție și în mărire, fiindcă ele sunt schimbăcioase și trecătoare, ci să ne încredem în bunul Dumnezeu, care este vecinic și Atotputernic.

Să urmăm cuvintelor apostolului Petru, care zice:

„Drept aceia umiliți-vă sub mâna cea tare alui Dumnezeu, ca să vă înălțați la timp; Toată grija voastră aruncați-o spre dânsul, căci el se îngrijește pentru voi“.

Iubiții mei cetitori! Cu cât vă merge vouă mai bine în cele materiale, cu atât iubiți în măsură mai mare sfânta biserică și fi-ți religioși, pentru că averea mare așa-i ca apa afundă îl atrage pe om și dacă omul nu e harnic și nu înnoată cu nădejde, ajunge la fund și se prăpădește.

O mai mare bătae de Dumnezeu nu-i trebuie unui neam sau unui om decât să fie bogat și fără frica lui Dumnezeu.

Unde este bogăție și nu e religiozitate adevărată acolo se înstăpănesc toate boalele trupești și sufletești așa că moartea e numai chestie de timp.

Smeriți-vă cu sufletul ca să vă înălțați și nu vă înălțați ca să vă smeriți.

Fi-ți religioși, fi-ți cu frica lui Dumnezeu mai ales când vă merge bine!

(Va urma)

Aprovizionarea populației.

Părțile esențiale ale ordonanței guvernului, cu privire la *aprovizionarea populației cu bucate*, apărută sub Nr. 2639/1917 M. E., sunt următoarele:

§ 1. §-lui 3 al ordonanței Nr. 2192/1917 M. E. cu privire la sechestrarea și la rechiziționarea recoltei grâului, secării, îndoiturilor (grâu mestecat), meiului, orzului și ovăsului. se întregeste cu aceea, că este oprit a întrebuiță grâu, și îndoituri la nutirea animalelor. Tot așa este oprită și întrebuițarea orzului spre acest scop întrucât nu se va lua o dispoziție anume în această privință.

§ 2. Până la începerea activității comisiilor de primire, ce sunt a se înființa, producătorul poate să-și vândă prisosul produselor sale fiecărui comisar al societății pe acții pentru produse de războiu, conform modalităților stabilite în ordonanța Nr. 5800/1917 a preșidentului oficiului regnicolar de alimentare a poporului.

§ 3. § 6 al ordonanței Nr. 2192/1917 M. E. se cassează și în loc se stabilesc următoarele dispoziții:

Celce însuși nu este producător, sau celce nu-și poate acoperi trebuință casnică din recolta proprie, este îndreptățit să cumpere până la timpul, când comisia de primire își va începe activitatea pe teritoriul comunei, cel mai târziu însă până la 15 Octomvrie 1917, pe baza unei legitimații de cumpărare liberă

de primăria comunală (primarul orașului), grâu, secară, îndoitori, mei și orz pentru trebuința casei proprii, pe teritoriul comunei în care locuiește și *dela producătorul designat de primăria comunală* în legitimația de cumpărare. *Presidentul oficiului de alimentare a poporului* poate să extindă în cazuri întemțate, îndreptățirea de cumpărare și asupra teritoriului *altei* comune sau a *altui* cerc.

După ce comisia de primire constituită conform §-lui 4 al ordonanței Nr. 2192/1917 M. E. și-a început activitatea pe teritoriul comunei, își pierde valabilitatea legitimațiile de cumpărare amintite în alineatul precedent, însă numai întru atâta, că cel îndreptățit la cumpărare nu mai poate cumpăra cantitatea de produse numită *dela producătorul designat în legitimația de cumpărare*, ci numai pe calea comisiei de primire și prin mijlocirea aceleia *dela Societatea pe acții pentru produse de război*. După produsele cumpărate în felul acesta nici Societatea pentru produse de război, nici comisionarul nu-și poate socoti vr'o proviziune, dacă Societatea numită, respective comisionarul, nu au luat în primire de fapt bucatele *dela producătorul*.

Pentru comunele, cari asigură cumpărarea în mod nemijlocit a bucatelor de trebuință locuitorilor, cari pe timpul secerișului nu au fost în situația materială de a putea plăti cu bani gata întreaga cantitate de bucate necesară pe un an, se poate compută, în contul cumpărătorilor, o proviziune moderată, stabilită de ministrul de agricultură.

Dacă procurarea bucatelor de trebuință pentru casă, pe calea comisiei de primire, s'ar lovi de piedeci, cari ar periclita asigurarea intereselor de aprovizionare, *presidentul oficiului de alimentare regnicolar* poate dispune, prin ordonanță, ca cei îndreptății să poată cumpăra și pe mai departe nemijlocit, cantitatea de bucate designată, pe baza legitimației de cumpărare, *dela producătorul numit în legitimație*.

Autoritățile, chemate să libereze legitimațiile de cumpărare, trebuie să poarte protocol referitor la aceste legitimații.

Referitor la procurarea bucatelor de trebuință *pentru economie*, fie prin cumpărare nemijlocită, sau în alt mod, se vor lua dispoziții într'o ordonanță deosebită.

Dispozițiile §-lui 6 al ordonanței Nr. 2192/1917 M. E. sunt schimbate prin dispozițiile ordonanței de față.

§ 5. Se omite dispoziția din § 8 al ordonanței citate, prin care primul ofician al comitatului ar fi îndatorat să dea mână de ajutor Societății pe acții pentru produse de război la aranjarea magazinelor necesare pe teritoriul comitatului. Totuși această dispoziție nu scoate de sub responsabilitate pe comisionar în cazul când, din vina sau întrelăsarea dănsului, prisosul de bucate nu ar rămânea în stare bună.

§ 6. §-lui 12 al ordonanței Nr. 2192/1917 M. E. se întregeste astfel, că morile cari iau drept vamă măcinis, întrucât Societatea pe acții pentru produse de război nu ar avea cu ele nici un acord deosebit în privința transportului, au să spezeze măcinisul, conform dorinței Societății pe acții pentru produse de război, fără nici o bonificare, sau la cea mai deaproape stație de cale ferată, sau la stația portului, ori apoi la moara de raion, care nu este situată mai departe decât numitele stații.

§ 7. De pedepsele stabilite în §-ul 19 al ordonanței Nr. 2191/1917 M. E. se face vinovat și acela,

care violează opreliștele stabilite în § 17 al ordonanței numite, respective cele din § 3 al ordonanței de față cu privire la asigurarea trebuinței economice, ce se va fixa în altă ordonanță dată de ministrul de agricultură în înțelegere cu *presidentul oficiului de alimentare regnicolar*.

§ 8. Această ordonanță este valabilă *dela ziua publicării ei*.

Pentru violarea dispozițiilor cuprinse în această ordonanță sunt valabile pedepsele prevăzute în ordonanța Nr. 2192/1917 M. E. Referitor la teritoriul, asupra căruia se estinde îndreptățirea acestei ordonanțe și asupra executării ei sunt valabile dispozițiile §-lui 21 al aceleiași ordonanțe.

Mai este a se aminti, că în înțelesul ordonanței *dela 22 Iunie a. c.*, cantitatea de bucate pentru cap și pentru o lună este pentru populațiunea agricolă de 15 resp. 12 Kg., pentru populațiunea *dela orașe*, care se poate aproviziona singură 12 Kg. de persoană pe lună, și numai pentru cei aprovizionați de către autorități va fi de 7 Kg. de persoană pe lună.

Ministrul de agricultură a accentuat în casa magnaților, că s'ar simți fericit, dacă ar putea se ridice rațiunile pe lună, între împrejurările actuale însă nu poate lua nici o responsabilitate în privința aceasta.

(„R. E.”)

✱

Aviz.

Toți acei candidați de învățători și învățătoare, precum și învățătorii și învățătoarele în disponibilitate, cari nu au aplicație și doresc să fie aplicați de învățători, au să-și prezinte Consistorului eparhial din Arad până cel mult la 7/20 August a. c. rugare, în care să spună și școala, la care se doresc a fi aplicați.

Ceice sunt în legături de serviciu militar nu au să se anunțe, deoarece nu pot fi aplicați.

Documente, și anume extras de botez și diplomă învățătoarească, au să adnezeze numai acei petenți, cari cer acum întâiaoară aplicație *dela Consistor*.

Arad, la 26 Iulie v. 1917.

Ioan I. Papp, episcop.

Concurse.

Conform ordinului Vener. Consistor diecezan din 27 Iunie—10 Iulie a. c. No. 2452/1917. prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului de capelan temporal cu drept de succesiune, pe lângă parohul Dimitrie Blaga din Beba-veche—Óbék comitatul Torontál cu termen de recurgere de 30 de zile *dela*

prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente și condițiuni:

1. Alegându-l capelan va beneficia jumătate din toate venitele parohiale afară de întregirea de stat a parohului; va suporta toate dările publice după venitul ce-l are; se va îngriji de locuință pe spesele sale proprii; va catehiza și esortă conform ordinațiilor ce le va primi dela superioritatea sa bisericească fără nici o remunerațiune dela comuna sa bisericească.

2. Parohia fiind de clasa primă, dela reflectanți se pretinde o calificatiune de clasa primă, conform concluzului Nr. 84/1910 al Sinodului Eparhial din Arad, nu altcum atestat despre eventualul serviciu de până aci.

3. Rugările de concurs adresate comitetului parohial din Beba-veche-Öbéb și ajustate cu documentele de calificatiune prescrise, sunt a se înainta oficiului protopresbiteral gr. or. român din B.-Comloș — Nagykomlós comitatul Torontál.

4. Reflectanții la această parohie vor avea a se prezenta în sfânta biserică din comună cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta desteritatea în rituale și oratorie. Se accentuiază, că conform concluzului normativ al Vener. Consistor Nr. 4898/1916 diecezanii reflectanți la această parohie deodată cu insinuarea dorinței de a se prezenta poporului, ca atari, au să dovedească oficiului protopresbiteral, că, întrunesc toate condițiunile recerute în concurs, iar reflectanții preoți și candidații de preoți din altă dieceză vor avea să mai dovedească tot atunci și aceea, că au consimțământul Consistorului respective a Episcopului diecezan de a recurge la această parohie.

Beba veche-Öbéb, din ședința comitetului parohial ținută la 11/24 Iunie 1917.

Alexiu Chișodan m. p. *Ioachim Muntean* m. p.
paroh-președinte ad hoc. not. com. par.

In conțelegere cu: *Mihail Păcățian* m. p., protopresbiter asesor consistorial.

—□— 1—3

Pentru ocuparea postului de învățător la școala română gr.-or. confesională din comuna bisericească Șebiş—Körössebes —, protopopiatul Vașcăului, prin aceasta se escrie concurs, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente și condițiuni:

1) Bani dela comuna bisericească, conform documentului de emolumente 451 cor. 78 fil.

2) Stolele cantorale uzuale în comună.

3) Ajutor de stat conform art. de lege XVI. 1913, asigurat deja.

4) Cvarțir corespunzător cu grădină de legumi.

5) Pentru încălzitul școalei de învățământ 12 m. lemne aduși în curtea școalei prin comuna bisericească care se va îngriji și pentru încălzirea și curățirea salei de învățământ.

6) Pentru conferințele și adunările generale învățătoarești învățătorul va primi sumele statorite de autorități.

7) Alesul învățător va provide strana și va instrui elevii în cântările bisericești și-i va conduce în Dumineci și sărbători la sfânta biserică spre a cânta răspunsurile rituale.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt avizați a-și trimite recursele lor, adresate comitetului parohial din Șebiş, Prea On. Oficiu ppopesc al Vașcăului în termenul sus pus; iar până la alegere să se prezinte în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sfânta biserică din Șeb și spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu *A. P. Deseanu*,
protopopul Vașcăului.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala confesională ort.-rom. *Pomezău-Spinus-Kispapmező-Tösşalva*, protopresbiteratul Beiuș, se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile, dela prima publicare în foaia oficioasă, pe lângă următoarele venit:

1) Grădina școalei, cu un venit anual de 40 cor.; 2) 14½ cubule bucate a 10 cor., de tot 152 cor.; 3) bani gata 220 cor.; 4) 6 st. lemne a 20 cor., de tot 120 cor.; 5) venit cantorale 40 cor.; 6) Toată casa una porție fân și paie: 60 cor.

De locuința învățătorului se va îngriji comuna parohială, — sala de învățământ e nouă și corăspunzătoare.

Intregirea dela stat se va cere în viitor.

Ceice doresc a ocupa acest post sunt avizați, că cererile lor ajustate în regulă și adresate comitetului parohial din Pomezău-Spinus, să le înainteze oficiului protopopesc în Beiuș, având a se prezenta la sfânta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

Cu concursul meu: *Moise Popoviciu*,
adm. ppopesc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului vacant de învățător dela școala ort. română din Calea-mare (Magyar-gyepes), se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Beneficiul constă:

1. Din bani 600 cor. repartizați asupra poporului; 2. Locuință în natură cu grădină; 3. Intregirea dela stat avându-o și antecesorul; 4. Stolele îndatinate; 5. Pentru conferințe și scripturistice sumele staverite.

De încălzitul și curățitul salei de învățământ se va îngriji parohia.

Alesul va avea să provadă catehizarea, strana în și afară de biserică, să instruize elevii și în cântările bisericești, să-i conducă la biserică și acolo să i supravegheze. Pentru instruirea adulților va fi remunerat. Dacă s'ar alege învățătoare, aceasta v'a îngriji de vre-un substitut la cantorat.

Reflectanții vor înainta rugările ajustate cu actele prescrise, adresate comitetului parohial din Calea-mare, la P. O. oficiu protopopesc din Oradea-mare, având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică din Calea-mare, spre arătare poporului.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Andrei Horvath* m. p.
protopopul Orăzii-mari.

—□—

2—3